

[1] Дикань В.Л., Кузнецов В.С., Скрипінський О.Л. Технологічні тренди розвитку підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2023. № 84. С. 129-138.

[2] Що таке технологія цифрового двійника і чим вона може бути корисною в будівництві? Українська будівельна: веб-сайт. URL: <https://www.ua-bud.com.ua/tehnologiya-sifrovogo-dviynka-v-budivnyctvi/>

УДК 339.137.2

РИНКОВА КОНКУРЕНЦІЯ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

MARKET COMPETITION: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

V.V. Masan

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

V.V. Masan

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Ринкова конкуренція сприяє розвитку підприємництва у країні. Вона формує ділове середовище, в якому різні підприємства, розташовані як усередині країни, так і за її межами, змушені конкурувати одне з одним виключно через переваги своїх товарів та послуг. А неконкурентні ринки характеризуються як ділове середовище, де компанії користуються особливим режимом і захищені від конкуренції [1].

Заохочення вільної конкуренції шляхом підтримки підприємницької діяльності призводить до економічного зростання країни в довгостроковій перспективі, а в країнах, які пригнічують ринкову конкуренцію, як правило, менше підприємців і, отже, спостерігається повільніше економічне зростання.

Конкурентні ринки мають безліч переваг. Коли підприємствам доводиться постійно конкурувати одне з одним за продажі та частку ринку, у них з'являється стимул робити це за допомогою створення таких товарів та послуг, які переважають товари та послуги їхніх конкурентів. У такому середовищі компанії повинні постійно прагнути перевершити один одного у наданні нових, кращих та дешевших товарів та послуг. Підприємство, яке робить це найкраще, «виграє». Проте зрештою у цьому сценарії переможцем виявляється споживач, оскільки його суб'єктивні потреби та бажання задовольняються за справедливою ринковою ціною [2].

Так як конкурентні ринки знижують ціни, це вивільняє ресурси, які споживач може витратити на інші товари та послуги. Наприклад, замість того, щоб витратити більшу частину своїх грошей на один товар, у нього тепер є кошти, які можна витратити ще й на певні послуги. Це сприяє розвитку бізнесу та зайнятості у більшій кількості галузей економіки.

Конкурентні ринки також сприяють найбільш ефективному та цінному використанню обмежених ресурсів. Коли підприємства не повинні концентруватися на витратах через конкуренцію, вони мають менше стимулів для максимізації ефективності та мінімізації відходів. Коли ринок конкурентний, підприємства досягають успіху лише тоді, коли вони використовують наявні дорогоцінні ресурси найефективнішим і найціннішим способом і скорочують відходи [3].

Серед явних переваг, ринки вільної конкуренції мають низку недоліків через те, що ринкова конкуренція призводить до того, що деякі сторони «програють». Ця втрата може проявитися у формі банкрутства підприємства. Цілі галузі промисловості можуть бути зруйновані. Робочі місця скорочені. Люди страждають від фінансових та емоційних збитків через втрату робочих місць [4].

Проте якими б складними не були ці негативні наслідки, чисті довгострокові вигоди від конкурентних ринків набагато значніші. Створюються нові продукти та послуги, які значно покращують рівень життя. Товари можна придбати за нижчою ціною, що звільнить гроші, які можна буде витратити в іншому місці, і, як наслідок, збільшаться прибутки в інших галузях. Нові галузі народжуються конкуренцією та створюють мільйони нових робочих місць.

Таким чином, на конкурентних ринках наявний великий ризик, але й присутня значна користь, що є вигідним для економічного розвитку країни.

[1] Дикань В. Л., Боровик Ю. Т., Полякова О. М., Уткіна Ю. М. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств: навчальний посібник. Х.: УкрДАЗТ, 2011. 387 с.

[2] Портер М.Е. Стратегія конкуренції. Пер. з англ. А. Олійник, Р. Сільський. К.: Основи, 2009. 390 с.

[3] Дикань В.Л., Кірдіна О.Г. Сутнісні аспекти конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2009. № 28. С. 13-20.

[4] Пуцентейло П. Конкуренція як економічна категорія. *Економіка АПК*. 2013. № 4. С. 122-126.